

Küsimus: Kas kroonilise neeruhaigusega patsientidel kasutada NOACi või varfariini parema ravitumuse saamiseks?

Tõendatuse astme hinnang							Uuritavate arv		Mõju		Tõendatuse aste	Olulisus
Uuringute arv	Uuringukavand	Nihke tõenäosus	Tõenduse ebakõla	Tõenduse kaudsus	Tõenduse ebatäpsus	Muud kaalutlused	NOAC	varfariin	Suhteline (95% CI)	Absoluutne (95% CI)		

Ajuinsult või süsteemne emboolia; KNH G3>G4; AF (järelkontroll: vahemik 1.8 aastat kuni 2.8 aastat)

5 ¹	randomiseeritud uuringud	väike	väike	väike	suur ^a	puudub	158/6924 (2.3%)	163/5621 (2.9%)	suhteline risk (RR) 0.81 (0.65 kuni 1.00)	6 vähem / 1,000 (10 vähem kuni 0 vähem)	⊕⊕⊕○ Keskmine	KRIITILINE
----------------	--------------------------	-------	-------	-------	-------------------	--------	-----------------	-----------------	---	---	------------------	------------

Raske verejooks; KNH G3>G4; AF (järelkontroll: vahemik 1.8 aastat kuni 2.8 aastat)

5 ¹	randomiseeritud uuringud	väike	suur ^b	väike	suur ^a	puudub	309/6908 (4.5%)	308/5613 (5.5%)	suhteline risk (RR) 0.79 (0.59 kuni 1.04)	12 vähem / 1,000 (22 vähem kuni 2 rohkem)	⊕⊕○○ Madal	KRIITILINE
----------------	--------------------------	-------	-------------------	-------	-------------------	--------	-----------------	-----------------	---	---	---------------	------------

Ajuinfarkt; KNH G3>G4; AF (järelkontroll: vahemik 1.8 aastat kuni 2.8 aastat)

4 ¹	randomiseeritud uuringud	väike	väike	väike	väike	puudub	87/4496 (1.9%)	86/4495 (1.9%)	suhteline risk (RR) 1.01 (0.75 kuni 1.36)	0 vähem / 1,000 (5 vähem kuni 7 rohkem)	⊕⊕⊕⊕ Kõrge	KRIITILINE
----------------	--------------------------	-------	-------	-------	-------	--------	----------------	----------------	---	---	---------------	------------

Ajuhemorraagia; KNH G3>G4; AF (järelkontroll: vahemik 1.8 aastat kuni 2.8 aastat)

5 ¹	randomiseeritud uuringud	väike	väike	väike	suur ^a	puudub	38/6908 (0.6%)	77/5613 (1.4%)	suhteline risk (RR) 0.43 (0.27 kuni 0.69)	8 vähem / 1,000 (10 vähem kuni 4 vähem)	⊕⊕⊕○ Keskmine	KRIITILINE
----------------	--------------------------	-------	-------	-------	-------------------	--------	----------------	----------------	---	---	------------------	------------

Üldsuremus; KNH G3>G4; AF (järelkontroll: vahemik 1.8 aastat kuni 2.8 aastat)

4 ¹	randomiseeritud uuringud	väike	väike	väike	suur ^a	puudub	383/5450 (7.0%)	332/4145 (8.0%)	suhteline risk (RR) 0.91 (0.78 kuni 1.05)	7 vähem / 1,000 (18 vähem kuni 4 rohkem)	⊕⊕⊕○ Keskmine	KRIITILINE
----------------	--------------------------	-------	-------	-------	-------------------	--------	-----------------	-----------------	---	--	------------------	------------

Tõendatuse astme hinnang							Uuritavate arv		Mõju		Tõendatuse aste	Olulisus
Uuringute arv	Uuringukavand	Nihke tõenäosus	Tõenduse ebakõla	Tõenduse kaudsus	Tõenduse ebatäpsus	Muud kaalutlused	NOAC	varfariin	Suhteline (95% CI)	Absoluutne (95% CI)		

Seedetrakti verejooks; KNH G3>G4; AF (järelkontroll: vahemik 1.8 aastat kuni 2.8 aastat)

2 ¹	randomiseeritud uuringud	väike	väike	väike	suur ^a	puudub	69/2846 (2.4%)	49/2832 (1.7%)	suhteline risk (RR) 1.40 (0.97 kuni 2.01)	7 rohkem / 1,000 (1 vähem kuni 17 rohkem)	⊕⊕⊕○ Keskmine	KRIITILINE
----------------	--------------------------	-------	-------	-------	-------------------	--------	----------------	----------------	---	---	------------------	------------

Raske verejooks; CrCl 30-50 ml/min, VTE (järelkontroll: vahemik 5.4 kuud kuni 7 kuud)

4 ²	randomiseeritud uuringud	väike	väike	väike	suur ^{c,d}	puudub	42/869 (4.8%)	65/860 (7.6%)	suhteline risk (RR) 0.65 (0.45 kuni 0.94)	26 vähem / 1,000 (42 vähem kuni 5 vähem)	⊕⊕⊕○ Keskmine	KRIITILINE
----------------	--------------------------	-------	-------	-------	---------------------	--------	---------------	---------------	---	--	------------------	------------

Korduv VTE; CrCl 30-50; VTE (järelkontroll: vahemik 5.4 kuud kuni 7 kuud)

4 ²	randomiseeritud uuringud	väike	väike	väike	suur ^{c,d}	puudub	26/874 (3.0%)	38/867 (4.4%)	suhteline risk (RR) 0.68 (0.42 kuni 1.11)	14 vähem / 1,000 (25 vähem kuni 5 rohkem)	⊕⊕⊕○ Keskmine	KRIITILINE
----------------	--------------------------	-------	-------	-------	---------------------	--------	---------------	---------------	---	---	------------------	------------

Ajuinsult või süsteemne emboolia; CrCl 25-50 ml/min; AF (järelkontroll: vahemik 1.8 aastat kuni 2.8 aastat)

4 ²	randomiseeritud uuringud	suur ^b	väike	väike	suur ^{c,d}	puudub	340/6366 (5.3%)	317/5108 (6.2%)	suhteline risk (RR) 0.91 (0.79 kuni 1.06)	6 vähem / 1,000 (13 vähem kuni 4 rohkem)	⊕⊕○○ Madal	KRIITILINE
----------------	--------------------------	-------------------	-------	-------	---------------------	--------	-----------------	-----------------	---	--	---------------	------------

Ajuinsult või süsteemne emboolia; AF; CrCl <60 ml/min (G3-G4) (järelkontroll: vahemik 139 päeva kuni 5.5 aastat)

18 ^{3,e}	randomiseeritud uuringud	väike ^f	väike	väike	suur ^g	puudub	NOACi rühmas oluliselt väiksem insuldi ja trombemboolia esinemissagedus: HRpooled = 0.78, 95% CI 0.72–0.85, I2 = 16.6%			⊕⊕⊕○ Keskmine	KRIITILINE
-------------------	--------------------------	--------------------	-------	-------	-------------------	--------	--	--	--	------------------	------------

Raske verejooks; AF; CrCl <60 ml/min (G3-G4) (järelkontroll: vahemik 139 päeva kuni 5.5 aastat)

Tõendatuse astme hinnang							Uuritavate arv		Mõju		Tõendatuse aste	Olulisus
Uuringute arv	Uuringukavand	Nihke tõenäosus	Tõenduse ebakõla	Tõenduse kaudsus	Tõenduse ebatäpsus	Muud kaalutlused	NOAC	varfariin	Suhteline (95% CI)	Absoluutne (95% CI)		
19 ^{3,e}	randomiseeritud uuringud	väike ^f	suur ^b	väike	suur ^g	puudub	NOAC rühmas esines oluliselt vähem raskeid veritsusi: HRpooled = 0.76 (95% CI 0.64–0.89), I2 = 85.7%		⊕⊕○○	Madal	KRIITILINE	

Üldsuremus; AF; CrCl <60 ml/min (G3-G4) (järelkontroll: vahemik 139 päeva kuni 5.5 aastat)

9 ^{3,h}	randomiseeritud uuringud	väike ^f	suur ^b	väike	suur ^g	puudub	NOAC rühmas on väiksem üldsuremus: HR pooled= 0.83 (95% CI 0,72 - 0,96), I2= 81,2%		⊕⊕○○	Madal	KRIITILINE
------------------	--------------------------	--------------------	-------------------	-------	-------------------	--------	--	--	------	-------	------------

Äge neerukahjustus (kõik AF patsiendid ja ESRD) (järelkontroll: vahemik 1 kuud kuni 48 kuud)

14 ^{4,i}	randomiseeritud uuringud	väike	suur ^b	suur ^j	suur ^a	puudub	NOAC rühmas oluliselt väiksem AKI esinemissagedus: HR,0.70; 95% CI, 0.64–0.77; P<0.001, I2=83,37%(KNH patsientide subgrupi analüüsis HR 0,6; 95% CI 0,48-0,75; I2=93,77)		⊕○○○	Väga madal	KRIITILINE
-------------------	--------------------------	-------	-------------------	-------------------	-------------------	--------	--	--	------	------------	------------

Neerufunktsiooni halvenemine (eGFR-i langus >25%–30%) (kõik AF patsiendid ja ESRD) (järelkontroll: vahemik 19.6 kuud kuni 24 kuud)

4 ^{4,k}	randomiseeritud uuringud	väike	suur ^b	suur ^j	väike	puudub	NOAC rühmas vähem neerufunktsiooni halvenemist: HR 0.83; 95% CI, 0.73–0.95; P=0.006; I2=75.57%		⊕⊕○○	Madal	KRIITILINE
------------------	--------------------------	-------	-------------------	-------------------	-------	--------	--	--	------	-------	------------

Lõppstaadiumi neerupuudulikkus (kõik AF patsiendid ja ESRD) (järelkontroll: vahemik 21 kuud kuni 24 kuud)

3 ⁴	jälgimisuuritud	väike	väike	suur ^j	väike	puudub	NOAC rühmas kujunes vähemal hulgal patsientidel ESRD: HR, 0.82; 95% CI, 0.78–0.86; P<0.001; I2=0		⊕○○○	Väga madal	KRIITILINE
----------------	-----------------	-------	-------	-------------------	-------	--------	--	--	------	------------	------------

Ajuhemorraagia (CrCl >30 ml/min; G2-G3); AF; (järelkontroll: vahemik 24 kuud kuni 36 kuud)

3 ⁵	randomiseeritud uuringud	väike	väike	väike	suur ^a	puudub	100/13663 (0.7%)	233/13700 (1.7%)	suhteline risk (RR) 0.43 (0.33 kuni 0.56)	10 vähem / 1,000 (11 vähem kuni 7 vähem)	⊕⊕⊕○	Keskmine	KRIITILINE
----------------	--------------------------	-------	-------	-------	-------------------	--------	------------------	------------------	---	---	------	----------	------------

Ajuinsult või süsteemne emboolia (CrCl >15 ml/min;G2-G4); AF (järelkontroll: vahemik 12 kuud kuni 36 kuud)

5 ⁵	randomiseeritud uuringud	väike	väike	väike	suur ^a	puudub	606/24187 (2.5%)	818/24106 (3.4%)	suhteline risk (RR) 0.73 (0.62 kuni 0.85)	9 vähem / 1,000 (13 vähem kuni 5 vähem)	⊕⊕⊕○	Keskmine	KRIITILINE
----------------	--------------------------	-------	-------	-------	-------------------	--------	------------------	------------------	---	--	------	----------	------------

Tõendatuse astme hinnang							Uuritavate arv		Mõju		Tõendatuse aste	Olulisus
Uuringute arv	Uuringukavand	Nihke tõenäosus	Tõenduse ebakõla	Tõenduse kausus	Tõenduse ebatäpsus	Muud kaalutlused	NOAC	varfariin	Suhteline (95% CI)	Absoluutne (95% CI)		

Raske verejooks (CrCl >15 ml/min; G2-G4); AF (järelkontroll: vahemik 12 kuud kuni 36 kuud)

4 ⁵	randomiseeritud uuringud	väike	suur ^b	väike	suur ^a	puudub	1205/24011 (5.0%)	1496/23908 (6.3%)	suhteline risk (RR) 0.77 (0.66 kuni 0.90)	14 vähem / 1,000 (21 vähem kuni 6 vähem)	⊕⊕○○ Madal	KRIITILINE
----------------	--------------------------	-------	-------------------	-------	-------------------	--------	-------------------	-------------------	---	---	---------------	------------

CI: usaldusintervall; **RR:** riskimäär

Selgitused

- lai usaldusvahemik
- suur heterogeensus
- väike valim
- lühike jälgimisaeg
- kaasatud 5 RCT-d (ARISTOTLE 2010; ENGAGE AF-TIMI 48 2013; J-ROCKET AF 2012; RE-LY 2009; ROCKET AF 2010) + ülejäänud jälgimisuuringud
- kaasatud jälgimisuuringute üldist nihke tõenäosust hinnatud mõõdukaks
- võrreldud erinevat tüüpi uuringuid (RCT-d + jälgimisuuringud), mõnel uuringul väga lühike jälgimisaeg, väike valim
- kaasatud 4 RCT-d (ARISTOTLE 2010; ENGAGE AF-TIMI 48 2013; J-ROCKET AF 2012; RE-LY 2009) + ülejäänud jälgimisuuringud
- 9 RCT + 5 kohortuuringut
- kaasatud nii KNHga kui ka ilma neeruhaiguseta patsiendid
- 2 RCT-d + 2 kohortuuringut

Viited

- Kimachi M, Furukawa TA et al.. Direct oral anticoagulants versus warfarin for preventing stroke and systemic embolic events among atrial fibrillation patients with chronic kidney disease. Cochrane Database Syst Rev; 2017.
- Parker K, Hartemink J et al. A systematic review of the efficacy and safety of anticoagulants in advanced chronic kidney disease. J Nephrol; 2022.
- Rhee T-M, Lee S-R et al. Efficacy and Safety of Oral Anticoagulants for Atrial Fibrillation Patients With Chronic Kidney Disease: A Systematic Review and Meta-Analysis. Front. Cardiovasc. Med; 2022.
- Sitticharoenchai P, Takkavatakarn K et al. Non-Vitamin K Antagonist Oral Anticoagulants Provide Less Adverse Renal Outcomes Than Warfarin In Non-Valvular Atrial Fibrillation: A Systematic Review and Meta Analysis. J Am Heart Assoc; 2021.
- Malhotra K, Ishfaq MF et al. Oral anticoagulation in patients with chronic kidney disease: A systematic review and meta-analysis. Neurology; 2019.